

LUPTA GOLEȘTILOR PENTRU APĂRAREA DIPLOMATICĂ A REVOLUȚIEI ROMÂNE DE LA 1848-1849.

Vasile Novac

Goleștii au jucat un rol important în revoluția de la 1848. Ei s-au remarcat în: pregătirea, izbucnirea și desfășurarea revoluției din Țara Românească, în conducerea ei, în lupta pentru unitate națională, în planuirea și organizarea propagandei revoluționare și, în sfârșit, în apărarea ei militară și diplomatică. Asupra acestui ultim aspect ne vom opri în intervenția de față.

După participarea lui Alexandru G. Golescu, alături de frații Brătianu, N. Bălcescu și alți tineri români la revoluția franceză din februarie 1848, după reunitunile lor din Paris, în care s-a schițat programul revoluționar și s-au hotărât modalitățile de declanșare a revoluției, primii care au plecat spre patrie au fost Nicolae Bălcescu și Al. G. Golescu. La Hanovra, la 29 martie, cei doi tratează, și în numele moldovenilor, cu prințul Adam Czartoryski, perspectivele colaborării dintre români și poloni în viitoarea revoluție¹. După întvederea cu prințul Czartoryski, Al. G. Golescu a trimis o scrisoare lui Lamartine, prin care-l ruga să numească, la București, consul pe H. Desprez, filoromân, autorul cunoscutului articol *La MoldoValachie et le mouvement roumain*, apărut la 1 ianuarie 1848, în *Revue des deux Mondes*, care era, de fapt, o interpretare a programului revoluționar stabilit, articol scris, probabil, sub inspirația lui N. Bălcescu².

Înainte de izbucnirea revoluției, s-a remis lui Talaat-efendi un memoriu care cuprindea, în esență, întreg programul revoluționar din Proclamația de la Izlaz, la care se adăuga cererea "grupării în același stat" a Moldovei și Țării Românești. Memoriul a fost susținut, în fața comisariatului turc de Ion Heliade Rădulescu și de "frații Golești, membrii influenți ai partidului național"³.

Ion Ghica, trimisul Comitetului revoluționar la Constantinopol, declara că ambasada franceză din capitala Turciei, în urma unei scrisori a ministrului de externe francez, i-a spus că era așteptat cu această misiune Ștefan Golescu, care refuzase însărcinarea din motive independente de voința sa⁴.

Cu ocazia primei intervenții turcești, condusă de Soliman-pașa, după primirea lui Ion Voinescu II, ministru de externe, în calitate de particular, la 29 iulie a plecat la Giurgiu Ștefan Golescu, care a fost primit în calitate oficială, ca membru al guvernului. Ștefan Golescu a avut o convorbire de 3 ore cu Soliman-pașa, care a insistat să se schimbe numele Guvernului

provizoriu, pentru că altfel nu poate să negocieze și va fi silit să folosească toate mijloacele. La dorința comisarului turc de a se numi un locotenent domnesc, Ștefan Golescu a pretins că nici un membru al guvernului nu are popularitatea necesară și a susținut să fie mai mulți, punct de vedere acceptat de Soliman-pașa. Comisarul turc i-a mai spus că Poarta vede cu ochi răi revoluția și cere o delegație care să exprime doleanțele românilor și să ceară înlăturarea abuzurilor și introducerea îmbunătățirilor necesare organizării noastre politice și sociale. Golescu a susținut că revoluția română a fost făcută în interesul Turciei și pentru înlăturarea protectoratului țarist, care a fost impus de 100.000 de baionete rusești. Soliman-pașa a recunoscut că trebuie menajată Rusia, pentru că singură Turcia nu poate să i se opună⁵.

După alegerea Locotenentei domnești de trei (N. Golescu, I. Heliade Rădulescu și Cristian Tell), Nicolae Golescu s-a dus la Giurgiu, unde s-a întâlnit cu Soliman-pașa, hotărându-se trimiterea unei delegații la Constantinopol, compusă din: Ștefan Golescu, N. Bălcescu, N. Crețulescu, D. Brătianu, Grigore Grădișteanu și negustorul Vasiliadi, avându-l ca secretar pe Ubicini⁶.

N. Golescu a fost primit cu mare cinste de către comandantul turc, care a ordonat să se tragă 21 salve de tun în cinstea locotenentului domnesc⁷. După cum va declara Ion Ghica, în iulie 1849, N. Golescu, spre deosebire de ceilalți locotenenți, făcuse o impresie deosebită turcilor: "Soliman-pașa și Emin-efendi însuși nu vorbeau decât despre dl. Golescu. I-am spus d-lui Golescu, dl. Golescu mi-a vorbit, l-am sfătuit pe dl. Golescu, dl. Golescu a făcut aia, dl. Golescu a făcut ailaltă. Ce face dl. Golescu? De ce nu vine dl. Golescu la Constantinopol? Soliman-pașa împingea importanța până la a exclama: "Ah! Domnul Golescu".

Ce vrei? Golescu îl fascinasă, îl captivase, îl vrăjise pe toți turcii: în privința lui Tell și Eliade, atitudinea e contrarie printre turci, aceștia trezesc dispreț și aversiune"⁸.

Când delegația română a ajuns la Constantinopol, atmosfera de acolo era complet defavorabilă, atât datorită intrigilor boierimii reacționare muntene prin capuchehaia N. Arstarchi, cât, mai ales, datorită presiunilor rusești. Înalta Poartă, nefiind susținută în fața amenințărilor țariste de către Anglia și Franța, a cedat. Rezultatul a fost neprimirea oficială a delegației române și înlocuirea lui Soliman-pașa cu Fuad-efendi, care lucra în deplină înțelegere cu generalul rus Duhamel pentru restabilirea vechii stări de lucruri⁹. La sosirea în capitala Turciei, la 10/22 august, delegația română era aproape sechestrată la reședința lui Reghib-efendi, secretarul lui Soliman-pașa. Ion Ghica, ajutat de generalul Aupick, ambasadorul francez la Constantinopol, a obținut de la Aali-pașa, ministrul turc de externe, "să lase pe membrii deputațiunii să-și aleagă locurile unde vor voi"¹⁰.

O delegație rusă, sosită odată cu deputații români, reproșa Porții că Soliman-pașa și Emin-efendi au tratat cu guvernul revoluționar, au

recunoscut principiile revoluționare și au trimis o delegație la Constantinopol, cerând dezavuarea vechiului comisar și trimiterea de trupe la București. Turcii, lipsiți de sprijinul anglo-francez, au cedat presiunilor rusești¹¹.

Delegația română a adresat, la sfârșitul lui august, un memoriu lui Aali-pașa, în care prezintă caracterul și inevitabilitatea revoluției române, combate cererile imposibile formulate de Fuad-pașa, arată consecințele dezastruoase ale oprămirii armate a revoluției române, solicitând primirea oficială a delegației, sau autorizarea de a se întoarce în țară¹². Conjunctura externă nefavorabilă a determinat eșuarea misiunii delegației române.

Cu ocazia sosirii la Giurgiu a noului comisar turc, Fuad-efendi, N. Golescu a fost invitat la Călugăreni, la 8 septembrie, la o întrevedere secretă. Deși a așteptat 2 zile și 2 nopți, Fuad, sfătuit, probabil, de Duhamel, nu s-a prezentat la întâlnire¹³.

Cu prilejul intrării turcilor în Brăila, Dimitrie G. Golescu, administrator al județului Brăila, trimite la 31 august un protest lui Rifat-pașa în care scria, printre altele: "ca șef al districtului Brăila și în numele acestei porții a poporului român, a cărei administrație ne-a încredințat-o onorabila Locotenență domnească - sunt dator a protesta pentru această nouă invazie - cu atât mai mult că Locotenența domnească este recunoscută de comisarul extraordinar al Înaltei Porți, excelența sa Soliman-Pașa"¹⁴. Cu toate că Rifat-pașa se supărase pe Dimitrie Golescu din cauza protestului administratorului județului Brăila, într-o întrevedere secretă, i-a recâștigat încrederea, vorbindu-i de dorințele națiunii române de a avea reforme. Rifat-pașa i-a replicat că votul universal și improprietățile țărănilor sunt himere¹⁵.

Misiunea diplomatică cea mai importantă și de lungă durată i-a revenit lui Alexandru G. Golescu. La 29 iunie, Guvernul provizoriu îl împuternicise să meargă în toate provinciile "învecinate cu România și lângă toate puterile Europei... și să ceară ajutor în arme și oameni pentru a elibera o nație slabă, ce pierе sub loviturile inamicului"¹⁶.

La 9 iulie 1848, Al. G. Golescu informa Guvernul Provizoriu că, din Transilvania, nu se pot procura arme, deoarece generalul austriac din Sibiu nu este de acord fără avizul cabinetului austriac. De aceea s-a hotărât să plece la Viena. Cât despre oameni, se poate forma un batalion sfânt "din românii din Ardeal, mai cu seamă grănițeri"¹⁷. Consolatul austriac din Sibiu i-a promis alungarea emigranților români, dacă nu vor înceta "de a face intrigi în contra fericirii publice și de a chema pe străini pentru restaurarea spurcatelor lor privilegii"¹⁸. În epistola către Ștefan Golescu, revenind la "armare", Alexandru G. Golescu e de părere să se concentreze, în București, toți meșterii fabricanți de puști și să se mai tocmească și alții din Transilvania și Serbia¹⁹. Le mai recomandă să facă, la o mănăstire din Carpați, de lângă granița cu Transilvania, o fabrică de lănci, cu meșteri din Brașov și Sibiu care "le fac numai cu 2 șfanți și 20 crețari"²⁰. De la Viena, la

19 Iulie, Al. G. Golescu îi scria lui Nicolae Bălcescu de promisiunea lui Eftimie Murgu de a le trimite 10.000 oameni înarmați, în cazul intrării rușilor în țară²¹.

La 25 Iulie, într-o nouă scrisoare către N. Bălcescu, Al. G. Golescu credea că guvernul din Viena va indemnă energic Poarta să nu trimită trupe peste Dunăre. Golescu a dus tratative în vederea apărării revoluției române cu guvernul revoluționar maghiar, cu cabinetul austriac și cu cel francez. Tratatările cu maghiarii au eșuat, deoarece ungurii au refuzat chiar și trecerea armelor pe teritoriul lor, sub pretextul de a nu-i supăra pe ruși, dar, de fapt, de teama să nu fie înarmați românii transilvăneni²². Guvernul maghiar a dat chiar un ordin care interzicea tranzitul de arme spre Valahia. În plus, el n-a fost de acord nici cu alungarea reacționarilor români din Ardeal, care cereau intervenția rușilor împotriva revoluției române, motivând "căci nu vor să rupă cu Rusia din cauza noastră"²³.

La Viena, șeful de cabinet, Doblâhoff, i-a spus că în ce privește armele trebuie să se înțeleagă cu maghiarii, iar în ce privește recunoașterea Guvernului provizoriu, nu se va face până la primirea veștii recunoașterii acestuia de către Turcia²⁴. I-a promis, în schimb, înlocuirea consulului Timoni cu o persoană cu sentimente democratice și împiedicarea creșterii numărului boierilor reacționari, refugiați în Transilvania²⁵. Ministrul de război, Latour, i-a primit foarte rece, spunându-i că nu recunoaște Guvernul Provizoriu, dar recunoaște dreptul Rusiei de a interveni în Moldova și Valahia²⁶. Golescu a pregătit o interpelare asupra eventualității intrării rușilor în Țara Românească, reușind să obțină de la ziare pregătirea unei opinii favorabile românilor²⁷. A reușit să dispună de ambasadorul turc, Chekib-efendi, care i-a dat o scrisoare de recomandare către un membru al ambasadei turcești din Paris²⁸. N-a putut procura arme, pentru că nu i-au trimis bani²⁹.

Ajuns în capitala Franței, după cum reiese din conceptul unei scrisori inedite adresată lui Paul Bataillard, la 8 septembrie 1848, Al. G. Golescu a constatat că presa franceză a prezentat puțin denaturat caracterul revoluției române. Vina este a noastră - recunoștea Golescu - fiindcă nu ne-am preocupat de corespondența străină, în timp ce 200 de boieri, care formează partidul reacționar, și, mai ales, refugiații au umplut "presa străină cu minciuni pline de insinuări perfide și calomnioase"³⁰. El cere ca lucrarea despre români, ce o pregătea Bataillard, să fie tipărită la Paris și tradusă și în limba germană, pentru că "trebuie, astăzi, să influențăm toate punctele Europei"³¹. Îi roagă să vină la Paris pentru a-l ajuta să atragă presa și pe câțiva membri ai Camerei, de partea românilor. L-a văzut pe Edgar Quinet, care i-a solicitat o notă, pentru a o prezenta Comisiei afacerilor externe lui Bastide, ministrul de externe francez. Se plânge că, de două luni, Republica Franceză n-a numit consul în București și de faptul că, încă nu l-a văzut pe Bastide³². E foarte supărat deoarece guvernul francez n-a adus problema românească la ordinea zilei³³.

Într-un alt concept, din 12 septembrie, Al. G. Golescu anunța pe Bataillard că a primit instrucțiuni pentru a angaja 3 francezi pricepuți în organizarea impozitelor, a unei bănci și a unui birou statistic³⁴. Peste 5 zile, Al. G. Golescu scrie din nou lui Paul Bataillard că e de părere că broșura cunoscutului filoromân să fie publicată într-un fascicol, nu în două, cum propunea autorul ei³⁵. În raportul său către I. Voinescu II, din 4 septembrie 1848, Al.G. Golescu arăta că presa franceză a fost câștigată de maghari, care folosesc fonduri importante de bani, fonduri de care el nu dispune. Îl anunța că Bataillard, "devotat cauzei noastre naționale", pregătește o broșură pe care o va tipări în 2000 de exemplare, pentru a o distribui membrilor Adunării Naționale³⁶. Pentru că Paul Bataillard nu se află la Paris, a propus lui H. Desprez că devină avocatul cauzei românilor, care a fost de acord pentru suma de 5.000 franci pe an. Și Coradini a accepta pentru 200-300 ducăți anual³⁷. La întrevvedere cu Bastide, acesta s-a pronunțat pentru recunoașterea unor principii democratice în organizarea viitoare a Europei. Cât despre arme, a spus că nu pot să dea prea multe fără plată. A promis totuși să livreze 5.000 de puști și să trimită instrucțiuni lui Aupick pentru sprijinirea cererilor delegației române la Constantinopol. I-a dat o scrisoare către ministrul finanțelor în vederea recrutării specialiștilor pentru contribuțiile directe, pentru banca națională și biroul de statistică generală³⁸. A ezitat să aducă la tribunal chestiunea română pentru a-i asigura sprijinirea ei de un număr mai mare de deputați cărora le va da un memoriu al său și broșura lui Bataillard³⁹. Consideră necesară trimiterea unor însărcinați cu afaceri la Viena, Franckfurt și, mai ales, la Londra, pentru a obține sprijinul acestor guverne⁴⁰. La 18 septembrie, Golescu raporta colegilor săi de guvern că Bastide i-a promis sprijinul Franței. Le cere să obțină de la Turcia aprobarea tranzitului armelor din Franța, sub pretextul că se pregătesc pentru a se apăra de ruși⁴¹. Revine la sfatul de a se fabrica arme în țară și le spune să țină legătura cu Eftimie Murgu și să se înțeleagă cu sârbii și cu Jelacici, pe care el nu l-a putut vedea, deși l-a așteptat un timp la Viena⁴². Le mai recomandă trimiterea unei adrese, din partea Locotenentei sau a poporului, către parlamentele din Viena, Paris, Franckfurt și Londra, cerând "să ne plaseze sub dreptul public al Europei și sub garanția marilor puteri", pentru că o tristă experiență a dovedit "insuficiența și chiar pericolele graniței exclusive a Rusiei"⁴³.

Alexandru G. Golescu era ținut la curent cu colegii din țară asupra încercărilor pe care le făceau de a se apăra de prima intervenție turcească. În afara scrisorilor cunoscute ale lui Ștefan Golescu, din 12 și 13 iulie⁴⁴, și a lui N. Bălcescu din 5 august 1848, am mai găsit o epistolă a lui Voinescu II. Din ea aflăm, în plus, următoarele: a. când I. Voinescu s-a prezentat lui Soliman-pașa, la Giurgiu, i-a adus două note, din partea guvernului, "care reflecta(u) primele relații și impresia care ne-a făcut-o violarea teritoriului nostru, pentru că nimeni nu se aștepta să vină un trimis extraordinar al Porții, cu armată"⁴⁶; b. Și Ștefan Golescu a adus comisarului turc "o protestatie" și c.

marea dorință a pașei "să se vorbească în ziarele franceze de maniera demnă și imparțială în care s-a achitat de misiunea sa în Valahia. El dorește ca să stabilească bine dreptul, numai al Porții, de a interveni în afacerile Valahiei și că toate ingerințele Rusiei sunt o violare a tratatelor, chiar pe care ea le invocă în toate manifestele și în toate circularele⁴⁷. Este interesant că I. Voinescu II, vorbind de această dorință a lui Soliman-pașa, lasă la latitudinea lui Goleșcu împlinirea ei, pentru că nu face nici o precizare, dacă el, ca ministru de externe sau membrii guvernului doresc aceasta. Se pare că nici Alexandru G. Goleșcu n-a ținut seama de dorința comisarului turc, fie că n-a vrut, fie că n-a mai avut timp, din cauza precipitării evenimentelor.

La 13 septembrie 1848, Cherim-pașa a propus colonelului Radu G. Goleșcu să depună armele, dar acesta, după cum declara căpitanul Deivos, "răspunse cu acel aer românesc, că datoria unui soldat este să moară cu arma în mână, și că mai mulțumit este în acest caz, decât să se vază dezarmat"⁴⁸.

Constantin Racoviță, nepotul de soră al fraților Golești, s-a remarcat în luptele din Munții Apuseni, alături de Avram Iancu, Ioan Buteanu și alți prefecți și tribuni ardeleni. El a fost folosit și ca parlamentar și însoțitor al lui Ion Dragoș, pe care l-a condus la întâlnirile de la Mihăileni și Abrud. La 6 mai 1849, în timp ce tratativele erau în toi, maiorul Hatvani intră cu armata în Abrud și, călcând salvconductul lui L. Kossuth, arestează și pe Racoviță, alături de Ion Buteanu și Petru Dobra⁴⁹. El reușește să evadeze. Este demn de relevat, pentru prestigiul de care se bucura, că în delegația ce urma să meargă la Kossuth pentru continuarea tratatelor, alături de Ion Buteanu, Petru Dobra și I. Boieru, fusese propus și tânărul C. Racoviță⁵⁰.

Propagarea cauzei revoluționare românești în străinătate a fost unul din obiectivele deosebit de importante urmărite de Al. G. Goleșcu. El concepea aceasta, nu numai ca o sarcină a lui, ci a tuturor colegilor săi de guvern. Pentru că s-a lovit de lipsa noutăților din țară, el recomandă numirea unor oameni special însărcinați cu trimiterea știrilor la Brașov, Franckfurt, Berlin, Paris și în alte locuri, cu datoria de a descrie evenimentele, înainte de a le transmite, eronat, reacționarii, căci altfel, nu le mai publică ziarele străine⁵¹. El a popularizat, în gazetele Vienei, revoluția din București⁵² și a tipărit, în limba germană, Proclamația de la Izlaz⁵³. A mai tradus și publicat, în limba germană, o broșură referitoare la tratatele cu Poarta și la Protectoratul rusec⁵⁴, care, după cum declară singur, "avea ca scop a arăta că privilegiile ce-și arogă Rusia nu sunt bazate pe temeiul dreptului și că guvernele Europei pot ușor să readucă Principatele la vechile legături cu Turcia, bazate pe capitulații, care n-au fost desființate de tratatele ruso-turce". A urmărit, de asemenea, să popularizeze, în Germania, ideea că moldo-românii acceptă intervenția Germaniei "ca să scape de protectoratul rusec"⁵⁵. Și la Paris, mai ales după ce a constatat că presa a denaturat caracterul revoluției române⁵⁶, a căutat să scrie articole în mai toate ziarele franceze. În această acțiune a fost ajutat de Vasile Alecsandri și

de Baligot de Beyne. Din lipsă de bani, nu a putut determina și gazetele reacționare să scrie favorabil despre cauza română⁵⁷. El insistă, pe lângă Paul Bataillard să grăbească tipărirea unei broșuri despre Principate, pe care vrea să o traducă în limbile germană și engleză, pentru a populariza revoluția română în toate colțurile Europei⁵⁸. Și H. Desprez îi promisese un articol, pe care-l va trimite lui Drauyon de Lhuys, dar îl recomandă să se facă multă propagandă la Constantinopol, Viena și Paris, fără a vorbi de democrație, ci de conservarea Austriei și Turciei⁵⁹.

La Paris, Alexandru G. Golescu a reușit să lămurească pe ministrul de externe francez, Bastide, să trimită instrucțiuni lui Aupick și pentru sprijinirea unirii celor două principate⁶⁰.

Într-unul din memoriile sale inedite din 1848, Al. G. Golescu arăta că, încă din 1812, patrioții români au cerut împăratului Napoleon să-i ajute la constituirea unei republici române, sub protecția francezilor. El vorbește, în continuare, despre ambele principate, arătând că Rusia nu are dreptul de a proteja libertățile poporului român, că, în consecință, ea poate interveni numai dacă este chemată în principate⁶¹. În încheiere, Golescu cere Franței de a pune ferm Turcia să oblige Rusia la evacuarea Moldovei și Valahiei "și să ne lase să ne facem noi înșine Constituția", în conformitate cu vechiul nostru drept de autonomie⁶².

La sfârșitul lunii ianuarie 1849, Alexandru C. Golescu, în numele emigrației din Țara Românească, se afla în Munții Apuseni pentru convorbiri cu fruntașii revoluției, după ce discutasese și cu membrii Comitetului național din Sibiu. "Prefecții Iancu, Axente, Buteanu, Petru Dobra, Vlăduț, Vasile Moldovan și alți mulți tribuni și cărturari ardeleni au ascultat atunci cu religiozitate cuvântul cald al celui mai tânăr dintre frații Golești. Ei au examinat împreună problemele românismului și, apoi, s-au ocupat amănunțit de situația românilor transilvăneni. Golescu a făcut o serie de observații politice Comitetului, repetând încheierile ce le va fi pus în conversațiile avute la Sibiu cu fruntașii români. Convingerea lui era că trebuie lămurită opinia publică a Apusului despre importanța ce ar rezulta din consolidarea naționalității române pentru echilibrul politic al Europei. Închegarea teritorială înfăptuită cu cadrele monarhiei austriece reprezenta o primă etapă către constituirea "românismului". Eroi din munți au discutat, de asemenea, pe toate fețele problema de existență a neamului și perspectivele ei viitoare⁶³. După cum reiese din scrisoarea sa, datată 18 ianuarie 1849, către Avram Iancu, Al. G. Golescu era de părere că românii din "Ardeal, Banat, Oradea, Bucovina să aibă câte un deputat la Franckfurt, Viena, Berlin și Paris" pentru a culege roadele din lucrările făcute cu sângele a mii de români, pentru că "pre cât este de însemnătate mare a avea arma în mână și a onora cu triumfuri pe bunii noștri apărători, pe atât este și... a stoarce foloasele bravurii pe cale diplomatică"⁶⁴.

O scrisoare inedită a lui Ion Ionescu de la Brad către Al.G. Golescu completează datele de mai sus și demonstrează că cei doi emigranți (Al. C.

Golescu și Ion Ionescu de la Brad) acționau și după sfaturile lui Alexandru G. Golescu: "Noi am pus în lucrare cele cuprinse în ea (în scrisoarea lui Al. G. Golescu către Al. C. Golescu - n.n.-N.V.), făcându-le cunoscute și românilor și ungarilor. Prefecții Iancu, Butean, Dobra s-au adunat și, în fruntea mai multor români, au lucrat cele de cuvîntă. Ne-am unit cu toții intru a vedea că principiul naționalităților tinde a se constituia pretutindeni..."⁶⁵. Și au ajuns la concluzia că în "Ardeal, Bucovina și Banat trebuie să se lucreze pentru românism, ori existând Austria, ori nimicindu-se"⁶⁶. Pentru aceasta, s-a hotărât, pe lângă trimiterea de delegați în Apus, și strângerea de bani. De aceea, Alexandru G. Golescu a rămas acolo spre a face un împrumut și pentru a merge în Bucovina în același scop⁶⁷.

În exil Goleștii, ca și ceilalți revoluționari, au continuat lupta pentru apărarea și justificarea revoluției și pentru îndeplinirea obiectivelor acesteia între care primul era constituirea statului românesc unitar.

NOTE

1. Bodea Cornelia, Lupta românilor pentru unitatea națională, București, 1967, p. 110-111 și Georgescu Buzău, Gh., Activitatea lui N. Bălcescu pentru pregătirea dezlănțuirii revoluției din 1848 în Studii, IX, 1956, nr. 3.
2. Bodea Cornelia, op.cit., p.111
3. Rădulescu Heliade J. Memoires sur L'histoire de la régénération roumaine ou sur les événements de 1848 accomplis en Valachie, Paris, 1851, p. 48.
4. Iordache Anastasie, Goleștii. Locul și rolul lor în istoria românilor, București, 1979, p. 78.
5. Fotino George, Din vremea renașterii naționale a Țării Românești. Boierii Golești, II, București, 1939, p. 175-176.
6. Ibidem, p. 177.
7. Colescu-Vartic C., 1848. Zile revolutionare, București, 1898, p. 288-289.
8. Ghica, Ion, Opere, București, 1988, p. 45.
9. Anul 1848 în Principatele Române, VI, București, 1910, p. LXXX și Căzănișteanu C. Berindei, D. Florescu, M. Nicolae, V., Revoluția română din 1848, București, 1969, p. 267.
10. Ghica Ion, Amintiri din pribegia după 1848. Noul scrisori către V. Alecsandri, vol. I, p. 43-44.
11. An. 1848..., III, București, 1902, p. 501-504.
12. Bălcescu, N. Opere, IV, București, 1964, p. 108-113.
13. Colescu-Vartic, C. op.cit., p. 385.
14. An. 1848..., IV, București, 1903, p. 1.
15. Ibidem, p. 195.

16. An. 1848..., VI, București, 1910, p. 7.
17. Ibidem, II, p. 368.
18. Ibidem, p. 369-370.
19. Ibidem, p. 372.
20. Ibidem, p. 374.
21. Ibidem, p. 614
22. An. 1848..., III, p. 614-615.
23. Arhivele naționale maghiare, Fond Klapka, R 295.
24. An. 1848..., III, p. 150.
25. Ibidem.
26. Ibidem.
27. Ibidem
28. Ibidem, p. 150-151.
29. Ibidem, p. 152.
30. Biblioteca Centrală de Stat, fond Brătianu, pachet, XL, dosar 3.
31. Ibidem.
32. Ibidem.
33. Ibidem.
34. Ibidem.
35. Ibidem.
36. An. 1848..., IV, București, 1903, p. 197.
37. Ibidem, 198.
38. Ibidem, p. 198-200.
39. Ibidem, p. 189.
40. Ibidem, p. 200.
41. Fotino, George, op.cit., II, p. 187-188.
42. Ibidem, p. 190.
43. Ibidem, p. 191.
44. Ibidem, p. 170-178.
45. Bălcescu, N., op.cit., p. 103-104.
46. Biblioteca Centrală de Stat., fond Kogălniceanu, pachet, LXXXV, dos. 9.
47. Ibidem.
48. An. 1848..., IV, p. 375.
49. Totu, Maria, Constantin Racoviță, un revoluționar de la 1848, în Museum studii și comunicări de istorie și etnografie, Golești-Argeș, 1974, p.
50. Ibidem.
51. An. 1848..., II, p. 732.
52. Ibidem, p. 732-733.
53. Fotino, Goerge, op.cit., II, p. 584.
54. Ibidem.
55. Ibidem, p. 270.
56. Biblioteca Centrală de Stat, fond Brătianu, pachet XL, dos. 3.
57. Fotino George, op.cit., II, p. 270.

- 58. Biblioteca Centrală de Stat, fond Brătianu, pachet XL, dos.3
- 59. Ibidem, fond Kogălniceanu, pachet LXXXV, dos. 8.
- 60. An. 1848..., IV, p. 199.
- 61. Biblioteca Centrală de Stat, fond Brătianu, pachet XLII, dos. 3a, act 43.
- 62. Ibidem.
- 63. Dragomir Silviu, Studii și documente privitoare la revoluția română din 1848-49, vol. I, Sibiu, 1944, p. LI-LII.
- 64. Novac Vasile, Ideea de republică la Golești în Museum. Studii și comunicări de istorie și etnografie, Golești-Argeș, 1974, p. 130.
- 65. Biblioteca Centrală de Stat, fond Kogălniceanu, pachet LXXXV, dos.5.
- 66. Ibidem.
- 67. Ibidem.

LA LUTTE DES GOLEȘTI POUR LA SAUVEGARDE DIPLOMATIQUE DE LA RÉVOLUTION ROUMAINE DE 1848-1849

Résumé

L'étude présente l'important rôle joué par les membres de la famille Golescu pendant la révolution roumaine de 1848-1849. L'auteur décrit l'activité des frères Golescu et de leur cousin Alexandre G. Golescu sur le plan diplomatique pour sauvegarder la révolution roumaine, ses principes et ses buts.